

अनुसूची - १५
 (कम्पनी ऐनको दफा २० को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

कम्पनी अध्यादेश, २०८२ अन्तर्गत संस्थापित

नेपाल बैंक लिमिटेडको नियमावली

नियमावली संशोधनको तीन महले

परिच्छेद - १ प्रारम्भिक

साविक दफा	संशोधित दफा	साविकको व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्ने कारण
१.	१.	१. कम्पनीको नाम : यस बैंकको नाम " नेपाल बैंक लिमिटेड " हुनेछ र यसलाई अंग्रेजीमा Nepal Bank Limited भनिनेछ । जसलाई यस पछि बैंक भनिएको छ ।	१. कम्पनीको नाम : यथावत	
२.	२.	२. कम्पनीको रजिस्टर्ड (केन्द्रीय) कार्यालय रहने ठेगाना : (१) यस बैंकको रजिस्टर्ड (केन्द्रीय) कार्यालय वागमती अञ्चल, काठमाण्डौ जिल्ला, काठमाण्डौ महानगरपालिका वडा नं २२, धर्मपथमा रहने छ । नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई आवश्यकता अनुसार शाखा, उपशाखा वा अन्य कार्यालय खोली कारोबार गर्ने सकिनेछ ।	२. बैंकको रजिस्टर्ड (केन्द्रीय) कार्यालय रहने ठेगाना : (१) यस बैंकको रजिस्टर्ड (केन्द्रीय) कार्यालय वागमती प्रदेश , काठमाण्डौ जिल्ला, काठमाण्डौ महानगरपालिका वडा नं २२, धर्मपथमा रहने छ । नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई आवश्यकता अनुसार शाखा, उपशाखा वा अन्य कार्यालय खोली कारोबार गर्ने सकिनेछ ।	प्रादेशिक संरचना तथा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकोले ।
	३.	व्यवस्था नभएको	३. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा :-	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको

		<p>(क) “ऐन” भन्नाले बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(ख) “कम्पनी ऐन” भन्नाले कम्पनी ऐन, २०६३ सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(ग) “राष्ट्र बैंक” भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ बमोजिम स्थापना भएको नेपाल राष्ट्र बैंक सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(घ) “बैंक” भन्नाले नेपाल बैंक लिमिटेड सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(ङ) “प्रवन्धपत्र” भन्नाले बैंकको प्रवन्धपत्र सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(च) “नियमावली” भन्नाले बैंकको नियमावली सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(छ) “समिति” भन्नाले बैंकको सञ्चालक समिति सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(ज) “संस्थापक” भन्नाले बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ बमोजिम बैंक स्थापना गर्नको लागि प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीमा कम्तीमा एक शेयर लिन मञ्जुर गरी संस्थापकको हैसियतले हस्ताक्षर गर्ने व्यक्ति सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(झ) “शेयर” भन्नाले बैंकको शेयर पूँजीको विभाजित अंश सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(ञ) “शेयरधनी” भन्नाले बैंकको शेयरमा स्वामित्व भएको व्यक्ति सम्फनु पर्छ ।</p> <p>(ट) “अध्यक्ष” भन्नाले समितिको अध्यक्ष सम्फनु पर्छ ।</p>	<p>व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकोले ।</p>
--	--	---	--

- (ठ) “सञ्चालक” भन्नाले समितिको सदस्य सम्फनु पर्छ र सो शब्दले अध्यक्ष र बैकल्पिक सञ्चालक समेतलाई जनाउँछ ।
- (ड) “वित्तीय कारोबार” भन्नाले बैंकले गर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा ४९ मा उल्लेख भए बमोजिमको कारोबार सम्फनु पर्छ ।
- (ढ) “कार्यालय” भन्नाले बैंकको केन्द्रीय कार्यालय सम्फनु पर्छ र सो शब्दले बैंकका, विभाग, सचिवालय, महाशाखा, प्रादेशिक, शाखा, उप-शाखा, सम्पर्क कार्यालय लगायतका अन्य जुनसुकै कार्यालय समेतलाई जनाउँछ ।
- (ण) “पदाधिकारी” भन्नाले बैंकको सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, प्रबन्धक, कम्पनी सचिव, र कर्मचारी सम्फनु पर्छ र सो शब्दले बैंकको लिक्विडेटर, सल्लाहकार, लेखापरीक्षक र व्यवसायिक विज्ञको रूपमा काम गर्ने व्यक्ति समेतलाई जनाउँछ ।
- (त) “कार्यकारी प्रमुख” भन्नाले बैंकको दैनिक काम कारबाही सुचारू रूपले सञ्चालन गर्न समितिले कार्यकारी प्रमुखको रूपमा कामकाज गर्न नियुक्त गरेको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सम्फनु पर्छ र सो शब्दले कार्यकारी अध्यक्ष, कार्यकारी निर्देशक, कार्यकारी सञ्चालक, प्रबन्ध निर्देशक, प्रबन्ध सञ्चालक, वा महाप्रबन्धक वा सो पदमा रही कामकाज गर्ने अन्य पदाधिकारी मध्ये कुनै एक पदाधिकारीलाई जनाउँछ ।

			(थ) “सभा” भन्नाले बैंकको साधारण सभा सम्झनु पर्छ ।	
३.	४.	३. कम्पनीको उद्देश्य : यस बैंकको उद्देश्य प्रवन्धपत्रको दफा ३ मा उल्लेख भए वर्मोजिम हुनेछ ।	४. बैंकको उद्देश्य : यस बैंकको उद्देश्य प्रवन्धपत्रको दफा ४ मा उल्लेख भए वर्मोजिम हुनेछ ।	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था वर्मोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकोले ।

परिच्छेद - २
शेयर पूँजी तथा ऋण

साविक दफा	संशोधित दफा	साविकको व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्ने कारण
	५.	व्यवस्था नभएको	५. शेयरको अंकित मूल्य : यस बैंकको शेयरको अंकित मूल्य रु. १०० हुनेछ ।	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था वर्मोजिम थप गर्न आवश्यक भएकोले ।
२२.	६.	२२. शेयरको लियन रहने कुरा : शेयरधनीहरूले बैंकलाई तिर्न बाँकी रहेको शेयर रकम वा कानून वर्मोजिम बैंकलाई बुझाउनु पर्ने बाँकी रकम वापत निजहरूका नाममा दर्ता भएको शेयर र सो वापत बाँडिने लाभांश समेतमा बैंकको लियन वा दावी रहनेछ ।	६. शेयरको लियन रहने कुरा : यथावत	
२३.	७.	२३. विभिन्न वर्गका शेयर जारी गर्ने भए सो को विवरण र शेयरधनीको हक तथा विशेष सुविधाको विवरण :	७. विभिन्न वर्गका शेयरहरू जारी गर्ने भए त्यस्ता शेयरको वर्ग, त्यसमा निहित शेयरधनीको हक, अधिकार तथा बन्देजहरू :	संशोधनका क्रममा दफा नं. परिवर्तन भएकोले

		साधारण शेयर वाहेक अन्य वर्गका शेयरको सम्बन्धमा हाललाई कुनै व्यवस्था गरिएको छैन । साधारण शेयरको समूहगत संरचना प्रवन्धपत्रको दफा ५ मा उल्लेख गरिए बमोजिम हुनेछ ।	साधारण शेयर वाहेक अन्य वर्गका शेयरको सम्बन्धमा हाललाई कुनै व्यवस्था गरिएको छैन । साधारण शेयरको समूहगत संरचना प्रवन्धपत्रको दफा ६ मा उल्लेख गरिए बमोजिम हुनेछ ।	मिलाइएको ।
	८.	व्यवस्था नभएको	८. नियम ७ बमोजिम जारी भएको शेयर खरिद गर्ने शेयरधनीको अधिकारमा हेरफेर गर्दा सम्बन्धित वर्गका शेयरधनीहरुको स्वीकृति चाहिने वा नचाहिने : हाल विभिन्न वर्गका शेयरहरु जारी गरिएको छैन । सो सम्बन्धी व्यवस्था गर्नु परेको खण्डमा प्रचलित कानूनको अधीनमा रही राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई विभिन्न वर्गका शेयर खरिद गर्ने शेयरधनीका अधिकारमा हेरफेर गर्दा त्यस्ता वर्गका शेयरधनीहरुको स्वीकृतिको सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।
२४.	९.	२४. <u>अग्राधिकार शेयर सम्बन्धी व्यवस्था</u> : बैंकको सम्पूर्ण शेयरहरु साधारण शेयरले बनेको हुँदा हाल अग्राधिकार शेयर सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छैन, सो शेयर सम्बन्धी व्यवस्था गर्नु परेको खण्डमा प्रचलित कानूनको अधीनमा रही नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई अग्राधिकार शेयर जारी गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।	९. <u>अग्राधिकार शेयर सम्बन्धी व्यवस्था</u> : यथावत	
२५.	१०.	२५. <u>शेयर वापतको रकमको भुक्तानीको माग तथा शेयर जफत सम्बन्धी व्यवस्था</u> : बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून र कम्पनी कानूनको अधीनमा रही बैंकले आवश्यकतानुसार शेयर वापतको रकमको भुक्तानी माग गर्नेछ । शेयर वापतको रकमको भुक्तानी तथा शेयर जफत सम्बन्धी अन्य व्यवस्था ऐन र कम्पनी ऐन बमोजिम हुनेछ ।	१०. <u>शेयर वापतको रकमको भुक्तानीको माग तथा शेयर जफत सम्बन्धी व्यवस्था</u> : बैंकले ऐन अनुसार शतप्रतिशत रकम शेयर वापतको रकमको भुक्तानी माग गर्नेछ । शेयर वापतको रकमको भुक्तानी तथा शेयर जफत सम्बन्धी अन्य व्यवस्था ऐन र कम्पनी ऐन बमोजिम हुनेछ ।	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकोले ।

		व्यवस्था लागू हुनेछ ।		
२६.	११.	<p>२६. शेयर हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था : (१) बैंकको कुनै शेयरधनीले आफ्नो शेयर अर्को व्यक्तिलाई बिक्री गरेमा शेयर खरीद गर्ने व्यक्तिले त्यस्तो शेयर दाखिल खारेज गर्नको निमित्त नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको ढाँचामा तोकिएको दस्तुर, शेयर खरीद बिक्रीसँग सम्बन्धित लिखत र शेयरको प्रमाण पत्र सहित बैंकको रजिस्टर्ड कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।</p> <p>(२) उपनियम (१) बमोजिम निवेदन परेमा बैंकले प्रवन्धपत्रको दफा ७ को अधीनमा रही दर्ताकितावमा साविक शेयरधनीको नाम खारेज गरी हालको शेयरधनीको नाम दर्ता गर्नेछ ।</p> <p>(३) संस्थापक वर्गको शेयर हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून, कम्पनी तथा धितोपत्र सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।</p>	<p>११. शेयर विक्री वा धितोबन्धक सम्बन्धी व्यवस्था : (१) बैंकको शेयर चल सम्पति सरह अर्को व्यक्तिलाई बिक्री गर्ने वा धितोबन्धक राख्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) शेयर बिक्री वा धितोबन्धक र दाखिल खारेज सम्बन्धी व्यवस्था कम्पनी ऐन तथा धितोपत्र कारोबार सम्बन्धी कानून बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(३) संस्थापक वर्गको शेयर हस्तान्तरण गर्दा ऐन, कम्पनी ऐन तथा धितोपत्र सम्बन्धी प्रचलित कानून, प्रबन्धपत्र तथा यस नियमावलीको अधीनमा रही गरिनेछ ।</p>	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकोले ।
	१२.	व्यवस्था नभएको	१२. शेयरको प्रमाणपत्र : बैंकले जारी गर्ने शेयरको प्रमाणपत्रमा कुनै सञ्चालक तथा बैंकको कार्यकारी प्रमुख वा कम्पनी सचिव मध्ये कुनै दुई जनाको दस्तखत हुनेछ ।	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।
२७.	१३.	२७. शेयर पूँजी थपघट गर्ने कुरा : बैंकको शेयर पूँजी थप घट गर्ने व्यवस्था प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था	१३. शेयर पूँजी हेरफेर गर्ने कुरा : ऐन, राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको निर्देशन, र कम्पनी ऐनमा उल्लिखित प्रावधान	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको

		<p>सम्बन्धी कानून, नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको निर्देशन र प्रचलित कम्पनी कानूनमा उल्लिखित प्रावधान अनुरूप हुनेछ ।</p>	<p>अनुरूप साधारण सभामा विशेष प्रस्ताव पेश गरी सभाको निर्णयबाट बैंकको शेयर पूँजी हेरफेर गर्न सकिनेछ ।</p>	<p>व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
२८.	१४.	<p>२८. आफ्नो शेयर आफै खरिद गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था : बैंकले आफ्नो शेयर आफै खरिद गर्दा बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा कम्पनी सम्बन्धी प्रचलित कानूनी व्यवस्थाको अधीनमा रही गरिनेछ ।</p>	<p>१४. आफ्नो शेयर आफैले खरिद गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था : (१) राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई ऐनको अधीनमा रही बैंकले आफ्नो शेयर आफै खरिद गर्न सक्नेछ । (२) बैंकले आफ्नो शेयर आफै खरिद गर्दा ऐन तथा कम्पनी ऐनको अधीनमा रही सञ्चालक समितिले तोके बमोजिमको प्रतिशतसम्म खरिद गर्न सकिनेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
३३.	१५.	<p>३३. ऋण वा डिबेञ्चर सम्बन्धी व्यवस्था : बैंकले डिबेञ्चर उठाउँदा नेपाल राष्ट्र बैंकको स्विकृती लिई प्रचलित कम्पनी कानूनको अधीनमा रही ऋण वा डिबेञ्चर उठाउन सक्नेछ ।</p>	<p>१५. ऋण वा डिबेञ्चर सम्बन्धी व्यवस्था : (१) बैंकले राष्ट्र बैंकको स्विकृती लिई प्रचलित कानूनको अधीनमा रही ऋण वा डिबेञ्चर उठाउन सक्नेछ । (२) जारी पूँजी पूर्ण रूपमा चुक्ता नभएसम्म बैंकले डिबेञ्चर उठाउन सक्ने छैन । (३) बैंकले जारी गरेको डिबेञ्चर शेयरमा परिणत हुन सक्नेछ । सोलाई साधारण सभाले अनुमोदन गरी राष्ट्र बैंकको स्वीकृति प्राप्त भए पछि लागू हुनेछ । (४) उपनियम (३) बमोजिम डिबेञ्चर शेयरमा परिणत गर्नु पर्दा सो सम्बन्धी कुनै शर्त तोक्नु परेमा सञ्चालक समितिले तोके बमोजिम हुनेछ । (५) बैंकको डिबेञ्चर अन्य चल सम्पत्ति सरह धितो बन्धक राख्न सकिनेछ । (६) ऋण वा डिबेञ्चर सम्बन्धी अन्य व्यवस्था राष्ट्र बैंकबाट जारी निर्देशन, ऐन, कम्पनी, ऐन तथा धितोपत्र कारोबार सम्बन्धी कानूनमा व्यवस्था भए</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>

			<p>बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(७) डिवेझर हस्तान्तरण र दाखिल खारेज सम्बन्धी व्यवस्था कम्पनी ऐनमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।</p>	
३७.	१६.	<p>३७. शेयर तथा डिवेझर दर्ता कितावको निरीक्षण :</p> <p>(१) बैंकको शेयरवाला तथा डिवेझरवालाले शेयर वा डिवेझर दर्ता किताव निरीक्षण गर्न चाहेमा बैंकले निरीक्षण गर्न दिनपर्नेछ ।</p> <p>तर बैंकले राष्ट्रिय स्तरको पत्रिका सात दिन अगावै सूचना प्रकाशन गरी एक वर्षमा पैतालिस दिनमा नबढाई एक पटकमा बढीमा तीस दिनसम्म दर्ता कितावको निरीक्षण बन्द गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) कसैले शेयरवालाको दर्ता कितावको प्रतिलिपि लिन चाहेमा उपनियम (१) को प्रतिबन्धात्मक व्यवस्था बमोजिम निरीक्षण बन्द गरिएको अवस्थामा बाहेक प्रतिपृष्ठ रु.१०/- दस्तुर लिई प्रतिलिपि दिइनेछ ।</p>	<p>१६. शेयर तथा डिवेझर दर्ता कितावको निरीक्षण :</p> <p>(१) बैंकको शेयरवाला तथा डिवेझरवालाले शेयर वा डिवेझर दर्ता किताव निरीक्षण गर्न चाहेमा बैंकले निरीक्षण गर्न दिनपर्नेछ ।</p> <p>तर बैंकले आफ्नो सूचना पार्टी/वेभसाइटमा सात दिन अगावै सूचना प्रकाशन गरी एक वर्षमा पैतालिस दिनमा नबढाई एक पटकमा बढीमा तीस दिनसम्म दर्ता कितावको निरीक्षण बन्द गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) यथावत</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकवाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>

परिच्छेद - ३
साधारण सभा

साविक दफा	संशोधित दफा	साविकको व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
४.	१७.	<p>४. कम्पनीको सभा बोलाउने तरिका र सभाका लागि दिनुपर्ने सूचना सम्बन्धित कुराहरु : (१) यस बैंकको साधारण सभा देहाय बमोजिम हुनेछन् :-</p> <p>(क) वार्षिक साधारण सभा</p> <p>(ख) विशेष साधारण सभा</p> <p>(२) यस बैंकको प्रथम वार्षिक साधारण सभा बैंकले कारोबार गर्ने स्वीकृति पाएको मितिले एक वर्ष भित्रमा गरिनेछ र त्यस पछिका वार्षिक साधारण सभाहरु आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले छ, महिना भित्र गरिनेछ।</p> <p>(३) यस बैंकको वार्षिक साधारण सभा गर्नका लागि सञ्चालक समितिको बहुमतले निर्णय गरी सञ्चालक समितिको अध्यक्षले कम्तीमा एककाईस दिन अगावै र विशेष साधारण सभा गर्नका लागि कम्तीमा पन्थ दिन अगावै सभा हुने ठाउँ, मिति र छलफल गर्ने विषय खोली सबै शेयरधनीलाई सूचना दिइनेछ। सो सूचना कम्तीमा दुई पटक राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा पनि प्रकाशन गरिनेछ।</p> <p>(४) समितिको अध्यक्षको निर्देशन बमोजिम कम्पनी सचिवले र कम्पनी सचिवको अनुपस्थितिमा कार्यकारी प्रमुखले वा समितिले तोकेको पदाधिकारीले साधारण सभा बोलाउनेछ।</p> <p>(५) उपनियम (४) मा उल्लिखित पदाधिकारीले साधारण सभा नबोलाएमा वा अन्य कुनै कारणले सञ्चालक समितिको बैठक छाडी सम्पर्क विहीन</p>	<p>१७. बैंकको साधारण सभा सम्बन्धी व्यवस्था : (१) यस बैंकको साधारण सभा देहाय बमोजिम हुनेछन् :-</p> <p>(क) वार्षिक साधारण सभा,</p> <p>(ख) विशेष साधारण सभा।</p> <p>(२) यथावत</p> <p>(३) यस बैंकको वार्षिक साधारण सभा गर्नका लागि कम्तीमा एककाईस दिन अगावै र विशेष साधारण सभा गर्नका लागि कम्तीमा पन्थ दिन अगावै शेयरधनीहरुलाई निजहरुले बैंकलाई उपलब्ध गराएको ठेगानामा सभा हुने ठाउँ, मिति र छलफल गर्ने विषय खोली सबै शेयरधनीलाई सूचना दिइनेछ। सो सूचना कम्तीमा दुई पटक राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा पनि प्रकाशन गरिनेछ।</p> <p>(४) समितिको अध्यक्षको निर्देशन बमोजिम कम्पनी सचिवले र कम्पनी सचिवको अनुपस्थितिमा कार्यकारी प्रमुखले वा समितिले तोकेको पदाधिकारीले साधारण सभा बोलाउनेछ।</p> <p>(५) उपनियम (४) मा उल्लिखित पदाधिकारीले साधारण सभा नबोलाएमा वा अन्य कुनै कारणले सञ्चालक समितिको बैठक बस्न नसकेमा सञ्चालक</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले।</p>

		<p>भएमा वा निज देश बाहिर रहे बसेमा वा काबुवाहिरको परिस्थितिले निज सञ्चालक समितिको बैठक तथा साधारण सभामा उपस्थित हुन नसक्ने अवस्था भएमा सञ्चालक समितिको कम्तीमा एकाउन्न प्रतिशत सदस्य उपस्थित भै कारण खुलाई साधारण सभा बस्ने निर्णय गर्न सक्नेछन् । यसरी साधारण सभा बोलाउन सबै शेयरधनीलाई उपनियम (३) बमोजिमको सूचना दिनुपर्नेछ । यसरी बस्ने सञ्चालक समितिको बैठक र साधारण सभामा अध्यक्ष उपस्थित भएकोमा निजको अध्यक्षतामा र अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा उपस्थित सञ्चालकहरु मध्येबाट बहुमतले छानेको सञ्चालकले समितिको बैठक तथा साधारण सभाको अध्यक्षता गर्नेछ ।</p> <p>(५) उपनियम (३) वा (४) बमोजिम बोलाइएको साधारण सभामा नियम २२ बमोजिमको गणपुरक संख्या नपुगी त्यस्तो सभा हुन नसकेमा कम्तीमा सात दिनको म्याद दिई पुनः साधारण सभा बोलाइनेछ । यस्तो सूचना कम्तीमा सात दिन अघि कुनै राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गरेमा रीतपूर्वकको सूचना दिएको मानिनेछ ।</p>		
६.	१८.	<p>६. साधारण सभाको कार्यविधि : (१) साधारण सभाको अध्यक्षता सञ्चालक समितिको अध्यक्षले गर्नेछ ।</p> <p>(२) सञ्चालक समितिको अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा सञ्चालकहरूले आफु मध्येबाट मनोनित गरेको व्यक्तिले साधारण सभाको अध्यक्षता गर्ने छ ।</p> <p>(३) सभा सुरु हुनुअघि सभाको वैधताबारे छलफल गरी गणपुरक संख्या पुगे नपुगेको यकिन गरिनेछ ।</p>	<p>१८. साधारण सभाको कार्यविधि : (१) यथावत</p> <p>(२) समितिको अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा उपस्थित सञ्चालकहरूले आफु मध्येबाट बहुमतले छानेको सञ्चालकले सभाको अध्यक्षता गर्नेछ । तर साधारण सभामा कुनै पनि सञ्चालक उपस्थित नभएमा सभामा उपस्थित शेयरधनीहरूले आफु मध्येबाट बहुमतले छानेको शेयरधनीले साधारण सभाको अध्यक्षता गर्नेछ ।</p> <p>(३) सभाको काम कारबाही प्रारम्भ हुनु अघि</p>	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।

	<p>(४) गणपुरक संख्या पुगेको पाइएमा सभा विधिवत् सञ्चालन गर्न अध्यक्षले अनुमति दिनेछ ।</p> <p>(५) सभाको विषय सूची (एजेण्डा) को रूपमा प्रस्तावहरु प्रस्तुत हुनेछन् र प्रत्येक प्रस्तावमा छलफल गरिनेछ । एउटा प्रस्तावमा निर्णय नभइज्जेल अर्को प्रस्तावमा प्रवेश गरिने छैन ।</p> <p>(६) सभामा अध्यक्षले तोके बमोजिम शेयरधनीले आवश्यकतानुसार पालैपालोसँग बोल्ने गरी छलफलमा भाग लिने छन् ।</p> <p>(७) सभामा मत बराबर भएमा अध्यक्षको मत निर्णायिक हुनेछ ।</p> <p>(८) साधारण सभामा छलफलका लागि पेश भएका प्रस्तावहरु मध्ये सबै वा कुनै प्रस्ताव उपर छलफल एवं निर्णय हुन बाँकी रहेको अवस्थामा सो सभाको अर्को बैठक सात दिनभित्र लगातै बस्न सक्नेछ । सो सभामा त्यस्तो प्रस्ताव उपर समावेश भएको मानी सो प्रस्ताव उपर पहिले निर्णय गरी अन्य प्रस्ताव उपर छलफल गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(९) साधारण सभामा पेश नभएको प्रस्ताव उपर निर्णय गर्न पाइने छैन ।</p> <p>तर साधारण सभामा उपस्थित कूल शेयरधनीहरु बीच सहमति भई कुनै विषयमा सर्वसम्मत निर्णय भएमा कुनै नयाँ प्रस्ताव प्रस्तुत गर्न सकिनेछ ।</p> <p>(१०) साधारण सभा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था</p>	<p>सभाको वैधताबाटे छलफल गरी गणपुरक संख्या पुगे वा नपुगेको यकिन गर्नु पर्नेछ र गणपुरक संख्या पुगेको पाइएमा सो सभाको अध्यक्षको अनुमतिले सभा विधिवत् सञ्चालन हुनेछ ।</p> <p>(४) सभामा छलफल गरिने प्रत्येक विषय (एजेण्डा) प्रस्तावको रूपमा प्रस्तुत हुनेछ र प्रत्येक प्रस्तावमा छलफल गरिनेछ । अध्यक्षले अनुमति दिएकोमा बाहेक एउटा प्रस्तावमा निर्णय नभई अर्को प्रस्तावमा प्रवेश गरिने छैन ।</p> <p>(५) सभाको निर्णय बहुमतको आधारमा हुनेछ । तर विशेष प्रस्तावको हकमा सभामा उपस्थित शेयरधनीहरुमध्ये पचहत्तर प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व गर्ने शेयरधनीले प्रस्तावको पक्षमा मत दिएमा मात्र त्यस्तो प्रस्ताव सभाबाट पारित भएको मानिनेछ ।</p> <p>(६) सभामा मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायिक मत दिनेछ ।</p> <p>(७) कूल शेयर पूँजीको सत्सङ्घी प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व गर्ने शेयरधनीहरुले स्वीकृति दिएकोमा बाहेक सभाको सूचनामा उल्लेख नगरिएको विषय (एजेण्डा) उपर सभामा छलफल र निर्णय गरिने छैन ।</p> <p>(८) कुनै विषयमा शेयरधनीहरुको मत सङ्गलन गर्नु पर्ने भएमा सभाको अध्यक्षले तोकेको प्रक्रिया अनुसार मत सङ्गलन गरिनेछ ।</p> <p>(९) कुनै खास विषयमा खास वर्गका शेयरधनीहरुको व्यवस्था हाल नभएको ।</p>
--	---	--

		प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।		
	१९.	व्यवस्था नभएको	<p>१९. साधारण सभामा पेश गर्ने अन्य विषय : कम्पनी ऐनमा उल्लेख भएका विषयहरु बाहेक साधारण सभामा पेश गर्नु पर्ने अन्य केही विषय भएमा समितिले निर्णय गरी पेश गर्न सक्नेछ ।</p>	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।
	२०.	व्यवस्था नभएको	<p>२०. विशेष प्रस्ताव : कम्पनी ऐनमा उल्लेख भएको विषय बाहेकका विषयका सम्बन्धमा विशेष प्रस्ताव पेश गर्नु पर्ने देखि समितिले निर्णय गरेमा विशेष प्रस्ताव सम्बन्धी प्रावधान थप गर्न सकिनेछ ।</p>	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।
७.	२१.	<p>७. विशेष साधारण सभा : (१) कम्पनी कानूनमा उल्लेख भए बमोजिमको विशेष साधारण सभा बोलाउन सकिने कुनै अवस्था उत्पन्न भएमा बैंकको विशेष साधारण सभा बोलाइनेछ ।</p> <p>(२) विशेष साधारण सभा सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरु वार्षिक साधारण सभा सरह हुनेछ ।</p>	<p>२१. विशेष साधारण सभा : कम्पनी ऐनमा उल्लेख भए बमोजिम बैंकको विशेष साधारण सभा बोलाउन सकिनेछ । विशेष साधारण सभा सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरु वार्षिक साधारण सभा सरह हुनेछ ।</p>	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।
५.	२२.	<p>५. गणपुरक संख्या : (१) बाँडफाँड भएका कूल शेयर संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी शेयरको प्रतिनिधित्व हुने गरी कूल शेयरधनीहरु मध्ये कम्तीमा ३ जना शेयरधनीहरु स्वयम् वा आफ्नो प्रतिनिधि (प्रोक्सी) द्वारा उपस्थित नभई साधारण सभाको काम कारबाही प्रारम्भ हुने छैन ।</p> <p>तर नियम १७ को उपनियम (६) मा उल्लेख भए बमोजिम पुनः बोलाईएको साधारण सभामा बाँडफाँड भएको कूल शेयर संख्याको पच्चीस प्रतिशत शेयरको</p>	<p>२२. गणपुरक संख्या : बाँडफाँड भएको कूल शेयर संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी शेयरको प्रतिनिधित्व हुने गरी कूल शेयरधनीहरु मध्ये कम्तीमा तीन जना शेयरधनीहरु स्वयम् वा आफ्नो प्रतिनिधिद्वारा उपस्थित नभई साधारण सभाको काम कारबाही प्रारम्भ हुने छैन ।</p> <p>तर नियम १७ को उपनियम (६) मा उल्लेख भए बमोजिम पुनः बोलाईएको साधारण सभामा बाँडफाँड भएको कूल शेयर संख्याको पच्चीस प्रतिशत शेयरको</p>	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।

		बमोजिम पुनः बोलाइएको साधारण सभामा कूल शेयर संख्याको पच्चस प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व हुने गरी कम्तीमा ३ जना शेयरधनीहरु स्वयम् वा आफ्नो प्रतिनिधि (प्रोक्सी) द्वारा उपस्थित भएमा सभा गर्न बाधा पर्ने छैन ।	प्रतिनिधित्व हुने गरी कम्तीमा तीन जना शेयरधनीहरु स्वयं वा आफ्नो प्रतिनिधिद्वारा उपस्थित भएमा सभा सञ्चालन गर्न बाधा पर्ने छैन ।	
१४.	२३.	<p>१४. प्रोक्सी मत सम्बन्धी व्यवस्था : (१) कुनै शेयरधनी स्वयं सभामा उपस्थित हुन नसकी सो सभामा उपस्थित हुन र आफ्नो मत प्रयोग गर्न पाउने गरी प्रतिनिधि नियुक्ति गर्नु पर्दा बैंकको अर्को कुनै शेयरधनी बाहेक अन्य कसैलाई प्रतिनिधि नियुक्ति गर्न (प्रोक्सी दिन) पाइने छैन ।</p> <p>(२) एकभन्दा बढी व्यक्तिहरुले साभा शेयर लिएको भएमा त्यस्तो व्यक्तिले सभामा भाग लिने बारेमा साभा गरी एक जना भन्दा बढी व्यक्तिको नाममा शेयर लिएकोमा त्यस्तो साभेदारहरुद्वारा नियुक्त गरिएको साभेदारले वा निजले उपनियम (१) बमोजिम नियुक्त गरेको प्रतिनिधिले र सो बमोजिम कुनै साभेदार नियुक्त हुन नसकेमा शेयरधनीहरुको दर्ता किताबमा सो साभेदार मध्ये जसको नाम क्रमानुसार अधिक लेखिएको छ सोही साभेदारले दिएको मत वा प्रतिनिधिपत्र मात्र मान्य हुने छ ।</p>	<p>२३. प्रोक्सी मत सम्बन्धी व्यवस्था : (१) उपनियम (३) को अधीनमा रही प्रचलित कानून बमोजिम करार गर्न योग्य व्यक्तिलाई प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गर्न सकिनेछ । यसरी प्रोक्सी नियुक्त गर्दा बैंकको अर्को शेयरधनीलाई मात्र नियुक्त गर्नुपर्नेछ ।</p> <p>(२) कुनै शेयरधनीले प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गरेपछि आफू स्वयं उपस्थित भएमा त्यस्तो प्रतिनिधि स्वतः रह भएको मानिनेछ ।</p> <p>(३) प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्ती गर्दा बैंकको शेयरधनीलाई नै गर्नु पर्नेछ र निजले उक्त शेयरधनीको तर्फबाट समेत मतदान गर्न पाउनेछ ।</p> <p>(४) प्रतिनिधि (प्रोक्सी) ले मतदान गर्न पाउने अधिकतम् हद वा सीमा त्यस्तो शेयरधनीले लिन पाउने बैंकको अधिकतम शेयर हिस्साको मतदान सीमा भन्दा बढी हुने छैन ।</p> <p>(५) कुनै सञ्चालकलाई बैंकको साधारण सभामा भाग लिनको लागि कुनै शेयरधनीले आफ्नो प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गरेको भएमा आफूलाई नियुक्त गर्ने विषयमा वा आफ्नो स्वार्थ वा व्यक्तिगत फाइदाको कुनै विषयमा त्यस्तो सञ्चालकले उक्त शेयरधनीको प्रतिनिधिको हैसियतले मतदान गर्न पाउने छैन ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न र प्रोक्सी दिंदा शेयरधनी बाहेक अन्य व्यक्तिलाई दिंदा उत्पन्न हुन सक्ने परिस्थितिलाई ध्यानमा राख्दै शेयरधनीलाई मात्र प्रोक्सी दिने व्यवस्था गर्नु आवश्यक भएकाले ।</p>

			<p>(६) एक भन्दा बढी व्यक्तिहरुले साझा शेयर लिएको भएमा त्यस्तो व्यक्तिले साधारण सभामा भाग लिने बारेमा साझा गरी एक जना भन्दा बढी व्यक्तिको नाममा शेयर लिएकोमा त्यस्तो साझेदारहरुद्वारा नियुक्त गरिएको साझेदारले वा निजले उपनियम (१) बमोजिम नियुक्त गरेको प्रतिनिधिले र सो बमोजिम कुनै साझेदार नियुक्त हुन नसकेकोमा शेयरधनीहरुको दर्ता कितावमा सो साझेदार मध्ये जसको नाम क्रमानुसार अधि लेखिएको छ सोही साझेदारले दिएको मत वा प्रतिनिधिपत्र मात्र मान्य हुनेछ ।</p>	
१५.	२४.	<p>१५. मतदान गर्ने अधिकार : (१) प्रचलित कम्पनी कानून वा यस नियमावलीमा अन्यथा लेखिएकोमा बाहेक प्रत्येक शेयरधनीले आफुले लिएको प्रत्येक शेयर बापत एउटा मत दिने अधिकार हुनेछ ।</p> <p>(२) फरक मताधिकार भएका शेयरहरु जारी गरिएको छैन ।</p>	<p>२४. मतदान : (१) ऐन, कम्पनी ऐन, प्रबन्धपत्र तथा यस नियमावलीमा अन्यथा लेखिएकोमा बाहेक प्रत्येक शेयरधनीलाई निजले लिएको प्रत्येक शेयर वापत साधारण सभामा एक मत दिने अधिकार हुनेछ ।</p> <p>(२) फरक मताधिकार भएका शेयरहरु हाल जारी गरिएको छैन ।</p> <p>(३) साधारण सभामा मताधिकार नहुने शेयर जारी गरिएको छैन ।</p> <p>(४) सञ्चालक निर्वाचन गर्दा एक शेयरको एक मत भन्दा बढी हुने गरी मतदान गर्न पाइने छैन ।</p> <p>(५) सञ्चालक निर्वाचन गर्दा <u>व्यवसायिक विशेषज्ञ</u> सञ्चालकको हकमा सञ्चालक समितिद्वारा र अन्य सञ्चालकहरुको हकमा समूहगत मनोनयन वा मतदान प्रक्रियाद्वारा गरिनेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>

२५.	व्यवस्था नभएको	<p>२५. साधारण सभाको निर्णय विवरणको अभिलेख : (१) कम्पनी ऐन अनुसार खुलाउनु पर्ने कुरा खुलाई साधारण सभाको काम कारबाही तथा निर्णयको विवरणको छुटै अभिलेख खडा गरी राखिनेछ । त्यस्तो अभिलेखमा सभाको अध्यक्ष तथा कम्पनी सचिवले हस्ताक्षर गर्नु पर्नेछ । कुनै व्यहोराले सभामा कम्पनी सचिव अनुपस्थित भएको वा कम्पनी सचिवको नियुक्ति नभएको अवस्थामा सभाको अध्यक्ष तथा सभाले नियुक्त गरेको एकजना शेयरधनीले त्यस्तो विवरणमा हस्ताक्षर गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(२) उपनियम (१) अनुसार राखिएको साधारण सभाको काम कारबाहीको विवरणको अभिलेख बैंकको रजिस्टर्ड कार्यालयमा राख्नु पर्नेछ । त्यस्तो विवरण कुनै शेयरधनीले कार्यालय समयमा निरीक्षण गर्न चाहेमा कम्पनी सचिव वा बैंकले तोकेको अन्य कर्मचारीले निरीक्षण गर्न दिनु पर्नेछ ।</p>	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।
-----	----------------	---	--

परिच्छेद - ४

सञ्चालक समिति

साविक दफा	संशोधित दफा	साविकको व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
८	२६	<p>d. सञ्चालकको संख्या र कार्यकाल : (१) बैंकको सञ्चालकहरुको नियुक्ति र निर्वाचन प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनको अधिनमा रही वार्षिक</p>	<p>२६. सञ्चालक समितिको गठन, संख्या र कार्यकाल : (१) बैंकको सञ्चालकहरुको नियुक्ति र निर्वाचन प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनको अधिनमा रही वार्षिक</p>	<p>बैंकको हालको शेयर संरचनामा सर्वसाधारण शेयरधनीको हिस्सा ४९ प्रतिशत र नेपाल सरकारको</p>

		<p>सञ्चालक नियुक्त गर्न सक्ने छ ।</p> <p>(५) कुनै संगठित संस्था, विदेशी बैंक वा वित्तीय संस्थाले बैंकको शेयर लिएको भए आफुले लिएको शेयरको अनुपातमा सञ्चालक नियुक्त गर्दा निजको अनुपस्थितिमा काम गर्न सक्ने गरी बैकल्पिक सञ्चालक समेत नियुक्त गर्न सक्नेछ ।</p>	<p>(५) यथावत</p> <p>(६) सञ्चालकको निर्वाचनको लागि समितिले निर्वाचन निर्देशिका बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(७) सञ्चालकहरूले आफुमध्येबाट बहुमतले छानेको कुनै एकजना व्यक्ति समितिको अध्यक्ष हुनेछ ।</p>	
१३	२७	<p>१३. सञ्चालक हुन लिनु पर्ने न्यूनतम शेयर संख्या :</p> <p>(१) बैंकको सञ्चालक हुने व्यक्तिले आफ्नो नाममा उपनियम (२) मा उल्लेखित संख्यामा न्यूनतम शेयर लिएको हुनु पर्ने छ ।</p> <p>(२) यस बैंकको सञ्चालकको पदमा नियुक्ति हुनको लागी आफ्नो नाममा कम्तीमा १०० थान शेयर लिएको हुनु पर्नेछ ।</p> <p>तर नेपाल राष्ट्र बैंकले कायम गरेको व्यवसायिक विशेषज्ञ सञ्चालक तथा विदेशी बैंक वा वित्तीय संस्था वा संगठित संस्थाले बैंकमा शेयर लगानी गरी सञ्चालक मनोनित गरेको अवस्थामा त्यस्तो सञ्चालकले व्यक्तिगत हैसियतले त्यस्तो न्यूनतम शेयर लिन आवश्यक हुने छैन ।</p>	<p>२७. सञ्चालक हुन लिनु पर्ने न्यूनतम शेयर संख्या :</p> <p>(१) बैंकको सञ्चालकको पदमा नियुक्त हुनको लागि कुनै पनि शेयरधनीले आफ्नो नाममा १०० कित्ता शेयर लिएको हुनुपर्नेछ ।</p> <p>तर स्वतन्त्र सञ्चालक तथा विदेशी बैंक वा वित्तीय संस्था वा संगठित संस्थाले बैंकमा शेयर लगानी गरी सञ्चालक मनोनित गरेको अवस्थामा त्यस्तो सञ्चालकले व्यक्तिगत हैसियतले त्यस्तो न्यूनतम शेयर लिन आवश्यक हुने छैन ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
१७	२८	<p>१७. स्वतन्त्र सञ्चालक सम्बन्धी व्यवस्था, संख्या र योग्यता :</p> <p>बैंकमा नेपाल राष्ट्र बैंकले प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनले तोकेको व्यवस्थाको अधिनमा रही कायम गरेको व्यवसायिक विशेषज्ञहरूको सूचीबाट सञ्चालक समितिले नियुक्ति गरेको एक जना व्यवसायिक सञ्चालक नै स्वतन्त्र सञ्चालकको रूपमा</p>	<p>२८. स्वतन्त्र सञ्चालकको नियुक्ती, संख्या, कार्यकाल, योग्यता, तथा नियुक्ति प्रक्रिया सम्बन्धी व्यवस्था :</p> <p>(१) ऐनले व्यवस्था गरे बमोजिम राष्ट्र बैंकले तोकोको योग्यता र अनुभव भएको व्यक्ति मध्येबाट ऐनको दफा १४ उपदफा (३) बमोजिम समितिले एक जना स्वतन्त्र सञ्चालक नियुक्त गर्नेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था तथा स्वतन्त्र सञ्चालकका सम्बन्धमा राष्ट्र बैंकको नियम अनुसार</p>

		रहने छ। निजको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा सुविधा र कार्यकाल नियम १६ मा उल्लेख भए बमोजिम हुने छ।	(२) निजको कार्यकाल नियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम बढीमा ४ वर्षको हुनेछ। (३) स्वतन्त्र सञ्चालकको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्य सञ्चालक सरह हुनेछ।	संशोधन गर्नु पर्ने भएकोले ।
	२९	व्यवस्था नभएको	२९. सञ्चालक पुनः नियुक्त हुन सक्ने वा नसक्ने : एक पटक सञ्चालक भइसकेको व्यक्ति पुनः सञ्चालकमा नियुक्त हुन सक्नेछ।	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।
११	३०	११. <u>सञ्चालक नियुक्ति सम्बन्धी कुनै खास व्यवस्था :</u> (१) बैंकको सञ्चालकहरुको नियुक्ति प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनको अधिनमा रही देहाय बमोजिम हुनेछ :- (क) नेपाल सरकारको तर्फबाट मनोनित चार जना । (ख) सर्वसाधारणको तर्फबाट निर्वाचित दुई जना । (ग) नेपाल राष्ट्र बैंकले कायम गरेको व्यवसायिक विशेषज्ञहरुको सूचीबाट सञ्चालक समितिले नियुक्त गरेको व्यवसायिक सञ्चालक एक जना । तर कुनै संगठित संस्था विदेशी बैंक वा वित्तीय संस्थाले शेयर लिएको अवस्थामा सो संस्थाले	३०. <u>सञ्चालक नियुक्ति सम्बन्धी कुनै खास व्यवस्था :</u> (१) बैंकको सञ्चालकहरुको नियुक्ति प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनको अधिनमा रही देहाय बमोजिम हुनेछ:- (क) नेपाल सरकारको तर्फबाट मनोनित तीन जना । (ख) सर्वसाधारणको तर्फबाट निर्वाचित तीन जना । (ग) नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको योग्यता तथा अनुभवको आधारमा सञ्चालक समितिले नियुक्त गरेको स्वतन्त्र सञ्चालक एक जना । तर कुनै संगठित संस्था विदेशी बैंक वा वित्तीय संस्थाले शेयर लिएको अवस्थामा सो संस्थाले आफुले लिएको शेयरको अनुपातमा हुन	बैंकको हालको शेयर संरचनामा सर्वसाधारण शेयरधनीको हिस्सा ४९ प्रतिशत र नेपाल सरकारको हिस्सा ५१ प्रतिशत भए अनुरूप सञ्चालक समितिमा समुहगत प्रतिनिधित्वमा हेरफेर गर्नुपर्ने भएकाले ।

		<p>आफुले लिएको शेयरको अनुपातमा हुन आउने सञ्चालक नियुक्ति गर्न र निजको अनुपस्थितिमा काम गर्न सक्ने गरी बैकल्पिक सञ्चालक समेत नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) सञ्चालकको पदमा नियुक्ति हुन देहायको योग्यता पुगेको हुनु पर्नेछ :-</p> <p>(क) नियम १३ मा उल्लेखित शेयर आफ्नो नाममा लिएको वा शेयर लिनु नपर्ने छुट भएको ,</p> <p>(ख) प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनले तोकेको योग्यता पुगेको तथा सोही कानून र कम्पनी कानून बमोजिम अयोग्य नभएको ।</p>	<p>आउने सञ्चालक नियुक्ति गर्न र निजको अनुपस्थितिमा काम गर्न सक्ने गरी बैकल्पिक सञ्चालक समेत नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) सञ्चालकको पदमा नियुक्ति हुन देहायको योग्यता पुगेको हुनु पर्नेछ :-</p> <p>(क) नियम २७ मा उल्लेखित शेयर आफ्नो नाममा लिएको वा शेयर लिनु नपर्ने छुट भएको ।</p> <p>(ख) प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनले तोकेको योग्यता पुगेको तथा सोही कानून र कम्पनी कानून बमोजिम अयोग्य नभएको ।</p>	
२९	३१	<p>२९. सञ्चालकको पारिश्रमिक, भत्ता र सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था : (१) सञ्चालकले पाउने मासिक पारिश्रमिक, बैठक भत्ता, दैनिक तथा भ्रमण भत्ता र अन्य सुविधा देहाय बमोजिम हुनेछ :-</p> <p>(क) दैनिक कार्य सञ्चालनमा कार्यकारी प्रमुखको हैसियतले प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न सञ्चालकले मात्र सञ्चालक समितिले निर्धारण गरे बमोजिमको मासिक पारिश्रमिक पाउने छ ।</p> <p>(ख) सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित भए वापत अध्यक्षलाई प्रति बैठक भत्ता रु. ८,०००/- र अन्य सञ्चालकलाई प्रति बैठक भत्ता रु.६,०००/-</p>	<p>३१. सञ्चालकको पारिश्रमिक, भत्ता र सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था:</p> <p>यथावत</p>	

	<p>उपलब्ध गराइने छ र बैठकमा उपस्थित हुँदा परिवहन सुविधा समेत दिइनेछ ।</p> <p>(ग) बैंकको कामको सिलसिलामा सञ्चालक लाई प्रदान गरिने दैनिक तथा भ्रमण भत्ता देहाय बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>अ) <u>नेपाल भित्र भ्रमण गर्दा :</u></p> <p>दैनिक भत्ता : रु. ३,०००/- प्रतिदिन ।</p> <p>आवास खर्च : बिल पेश गरेको आधारमा बढीमा रु. ४,०००/- प्रतिदिन ।</p> <p>खाना खर्च : बिल पेश गरेको आधारमा बढीमा रु. २,०००/- प्रतिदिन ।</p> <p>परिवहन वापत बिल, टिकट अनुसारको रकम भुक्तानी दिईने छ ।</p> <p>आ) <u>विदेश भ्रमण गर्दा :</u> अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन, सेमिनार, समारोह, निमन्त्रणा वा बैठकमा, तालिम तथा बैंकको अन्य कुनै कामको सिलसिलामा विदेश भ्रमणमा जाँदा भारत बाहेकका सबै राष्ट्रका लागि प्रतिदिन अमेरिकी डलर २२५/- र भारतमा भ्रमण गर्दा अमेरिकी डलर ११५/- पाइनेछ ।</p> <p>भारत तथा अन्य राष्ट्रहरुमा भ्रमणमा जाँदा पाँच तारे होटलमा बस्न र हवाई मार्गद्वारा</p>	
--	---	--

	<p>यात्रा गर्दा विजनेश क्लासवाट यात्रा गर्न सकिनेछ । खाना खर्च वापतको होटलको बिल अनुसारको रकम, परिवहन खर्च वापतको रकम र हवाई टिकटको रकम बैंकले व्यहोर्ने छ ।</p> <p>(घ) <u>अन्य सुविधाहरू :-</u></p> <p>अ) पत्र पत्रिका वापत मासिक रु.२०००/-</p> <p>आ) टेलिफोन/मोबाइल वापत :- एक सेट मोबाइल र ल्याण्डलाइन, मोबाइल तथा इन्टरनेट वापत एकमुष्ठ रु. ५०००/- सञ्चार सुविधा मासिक ।</p> <p>पत्रपत्रिका र सञ्चार रकम प्रदान गर्दा नियमानुसार लाग्ने कर कट्टा गरी एकमुष्ठ रकम प्रदान गरिनेछ ।</p> <p>इ) सञ्चालक समितिको बैठकमा भाग लिन आउँदा परिवहन भत्ता वापत प्रति बैठक रु.१,०००/- पाउने छ ।</p> <p>ई) दुघटना विमा वापत रु.१५,००,०००/- ।</p> <p>(ङ) अन्य सुविधा साधारण सभाले समय समयमा निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(२) सञ्चालकले यस नियममा लेखिए देखि बाहेक कुनै व्यक्तिगत फाइदा वा सुविधा लिएको पाइएमा प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून बमोजिम कसुर गरेको मानी त्यस्तो रकम निजबाट असुल उपर गरिनेछ ।</p>	
--	--	--

२१	३२	<p>२१. सञ्चालक समितिको अधिकार र कर्तव्य :-</p> <p>(१) सञ्चालक समितिको अधिकार र कर्तव्य प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनमा उल्लेख भए बमोजिम तथा सो मा उल्लेख नभएकोमा कम्पनी सम्बन्धी कानूनमा व्यवस्था गरिए अनुरूप हुनेछ ।</p> <p>(२) सञ्चालक समितिले कुनै खास प्रयोजनको लागि आवश्यकता अनुसार एक वा एक भन्दा बढी उप समिति गठन गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(३) उप नियम (२) बमोजिम गठन भएको उप समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार कार्यविधि र बैठकमा भाग लिए वापत पाउने पारिश्रमिक वा भत्ता सञ्चालक समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।</p>	<p>३२. सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :-</p> <p>(१) सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार ऐन, वा राष्ट्र बैंकबाट जारी नियमन तथा निर्देशन अनुरूप हुनेछ र सोमा उल्लेख नभएकोमा कम्पनी ऐनमा व्यवस्था गरिए अनुरूप हुनेछ ।</p> <p>(२) सञ्चालक समितिले कुनै खास प्रयोजनको लागि आवश्यकता अनुसार एक वा एक भन्दा बढी उप समिति गठन गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(३) उप नियम (२) बमोजिम गठन भएको उप समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार कार्यविधि र बैठकमा भाग लिए वापत पाउने पारिश्रमिक वा भत्ता सञ्चालक समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
	३३	व्यवस्था नभएको	<p>३३. अधिकार प्रत्यायोजन सम्बन्धी व्यवस्था : (१) ऐन तथा कम्पनी ऐनको अधीनमा रही समितिले आफ्नो अधिकारमध्ये केही बैंक/वित्तीय संस्थाका अन्य सञ्चालक, पदाधिकारी, उप समितिलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(२) ऐन तथा कम्पनी ऐनको अधीनमा रही समितिले विषय, व्यक्ति, समिति/उप समिति खुलाई निर्णय गरे बमोजिम अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
१८	३४	१८. प्रबन्ध सञ्चालक रहने वा नरहने सो उल्लेख गर्ने : यस बैंकमा प्रबन्ध सञ्चालक रहने छैन ।	३४. प्रबन्ध सञ्चालक रहने वा नरहने सो उल्लेख गर्ने : यथावत	

२०	३५	<p>२०. कार्यकारी प्रमुखको नियुक्ति तथा निजको अधिकार र कर्तव्य : (१) सञ्चालक समितिले प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून र नियमावलीको अधिनमा रही बैंकको कार्यकारी प्रमुखको रूपमा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको नियुक्ति गर्नेछ ।</p> <p>(२) कार्यकारी प्रमुख बैंकको प्रमुख प्रशासक हुनेछ र निजको योग्यता ऐनमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(३) कार्यकारी प्रमुखको पदावधि चार वर्षको हुनेछ र निजको पुनर्नियुक्ति हुन सक्नेछ ।</p> <p>(४) कार्यकारी प्रमुखको पारिश्रमिक र सेवाको अन्य शर्त सञ्चालक समितिले तोके बमोजिम वा करारद्वारा निश्चित हुनेछ ।</p> <p>तर सञ्चालक कार्यकारी प्रमुखको रूपमा नियुक्त भएमा निजको पारिश्रमिक तथा सुविधाहरु नियम ३१ अनुसार साधारण सभाले तोके बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(५) कार्यकारी प्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-</p> <p>(क) समितिको निर्णय लागू गर्ने र ऐन, कम्पनी ऐन, प्रबन्धपत्र र यस नियमावलीको अधीनमा रही बैंकको काम कारबाही तथा कारोबारको रेखदेख र नियन्त्रण गर्ने,</p> <p>(ख) बैंकको वार्षिक बजेट र कार्ययोजना तयार गरी स्वीकृतिको लागि समिति समक्ष पेश गर्ने,</p> <p>(ग) बैंकको कर्मचारी सेवा विनियमावलीको</p>
----	----	--

		<p>(घ) सञ्चालक समिति र साधारण सभाद्वारा गरिएका निर्णय र नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा दिइएका निर्देशनहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।</p> <p>(ङ) प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून, प्रवन्धपत्र र यस नियमावलीको अधीनमा रही बैंकले नेपाल राष्ट्र बैंक वा अन्य कुनै निकायमा पेश गर्नु पर्ने विवरण, कागजात, निर्णय आदि यथासमयमा पेश गर्ने ।</p> <p>(च) वित्तीय संस्था सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने ।</p> <p>(द) कार्यकारी प्रमुख आफ्नो कामको निमित्त सञ्चालक समिति प्रति उत्तरदायी हुनेछ ।</p>	<p>अधीनमा रही आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने,</p> <p>(घ) समिति र साधारण सभाद्वारा गरिएका निर्णय र राष्ट्र बैंकद्वारा निर्देशित कुराहरु कार्यान्वयन गर्ने/गराउने,</p> <p>(ङ) ऐन, प्रबन्धपत्र र यस नियमावलीको अधीनमा रही बैंक/वित्तीय संस्थाले राष्ट्र बैंक वा अन्य कुनै निकायमा पेश गर्नु पर्ने विवरण, कागजात, निर्णय आदि यथासमयमा पेश गर्ने,</p> <p>(च) बैंक सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने ।</p> <p>(द) कार्यकारी प्रमुख आफ्नो कामको निमित्त समितिप्रति उत्तरदायी हुनेछ ।</p>	
९	३६	९. सञ्चालक समितिको बैठक कसले बोलाउने हो सो कुरा उल्लेख गर्ने : सञ्चालक समितिको बैठक अध्यक्षको आदेश बमोजिम कम्पनी सचिवले बोलाउनेछ र आदेश बमोजिम कम्पनी सचिवले बोलाउने छ ।	३६. समितिको बैठक कसले बोलाउने : समितिको बैठक अध्यक्षको आदेश बमोजिम कम्पनी सचिवले बोलाउनेछ र कम्पनी सचिव नियुक्त नभएको वा अनुपस्थित भएको अवस्थामा कार्यकारी प्रमुखले समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछ ।	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।
१०	३७	१०. सञ्चालक समितिको बैठक : (१) सञ्चालक समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार नियम ९ मा उल्लेखित पदाधिकारीले बोलाउने छ । कूल सञ्चालक संख्याको कम्तीमा एक तिहाई सञ्चालकहरुले लिखित अनुरोध गरेमा त्यस्तो पदाधिकारीले पन्थ दिन भित्र सञ्चालक समितिको बैठक बोलाउनु पर्नेछ । यसरी निजले पन्थ दिनभित्र बैठक नबोलाएमा सो कुरा खुलाई कम्पनी	३७. समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि : (१) समितिको बैठक दुईवटा बैठक बीचको अवधि दुई महिना भन्दा बढी नहुने गरी वर्षमा कम्तीमा बाह्र पटक बैठक बस्नु पर्नेछ । नियम ३६ मा लेखिएको पदाधिकारीले समितिको बैठक बोलाउनेछ । त्यसरी बैठक नबोलाएमा कूल सञ्चालक संख्याको कम्तीमा एक तिहाई प्रतिशत सञ्चालकहरुले लिखित अनुरोध गरेमा अध्यक्षले जुनसुकै बखत समितिको	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।

	<p>अध्यक्षले निर्णयिक मत दिन सम्बन्धे ।</p> <p>(६) सञ्चालक समितिको बैठक वर्षमा कम्तीमा बाह्र पटक बस्नु पर्ने छ । तर दुईवटा बैठकको विचको फरक दुई महिना भन्दा बढी हुने छैन ।</p> <p>(७) बैठक बस्ने समय, मिति, स्थान, छलफलमा पेश गर्ने विषय सूची समेत खुलाई बैठक बोलाउने पदाधिकारीले बैठक हुनु भन्दा कम्तीमा तीन दिन अगावै सञ्चालकहरूलाई सूचना पठाउनु पर्ने छ । र यस्तो सूचना फ्राक्स वा ईमेल मार्फत पनि पठाउन सकिने छ । यसरी बोलाइएको बैठकमा विषय सूचीमा नपरेका विषयहरूमा पनि अध्यक्षले अनुमती दिएमा छलफल गर्न सकिने छ ।</p> <p>(८) उपनियम(७) जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कुनै आकस्मिक विषयमा सञ्चालक समितिको बैठक बोलाउन आवश्यक देखिएमा अध्यक्षको आदेश वा स्वीकृतीले तीन दिनको पूर्व सूचना विना पनि सञ्चालक समितिको बैठक बोलाउन सकिने छ ।</p> <p>(९) सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित सञ्चालकहरू, छलफल भएको विषय र तत्सम्बन्धमा भएको निर्णयको विवरण (माइन्यूट) छुटै किताबमा लेखी अभिलेख राख्नु पर्नेछ र सो निर्णय विवरणमा बैठकमा उपस्थित सम्पूर्ण संचालकहरूले सही गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>अध्यक्षले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित सञ्चालकहरूले आफूमध्येबाट बहुमतले छानेको सञ्चालकले अध्यक्षता गर्नेछ ।</p> <p>(६) समितिको बैठकमा बहुमतको निर्णय मात्र हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णयिक मत दिन सम्बन्धे ।</p> <p>तर सञ्चालक समितिको बैठकमा आफ्ना निजी सरोकार वा स्वार्थ भएको विषयमा हुने छलफलमा कुनै सञ्चालकले भाग लिन वा मतदान गर्न पाउने छैन् ।</p>
--	---	--

		<p>(१०) यस नियमावलीमा अन्यत्रमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि सञ्चालक समितिले गर्न पाउने कुनै कामको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिका सबै सदस्यहरु लिखित रूपमा सहमत भएमा त्यस्तो सहमतिलाई निर्णय पुस्तकामा संलग्न गरी त्यस्तो काम बैठक बिना पनि गर्न सकिनेछ । त्यसरी भएको सहमतिलाई सञ्चालक समितिको बैठकको निर्णय सरह मानिनेछ ।</p> <p>(११) कुनै सञ्चालकलाई हटाउने अवस्था परेमा जुन समुहवाट सञ्चालक निर्वाचित भएको हो सोही समुहको बहुमत शेयरधनीले बैकको साधारण सभावाट प्रस्ताव पारित गरी सञ्चालकलाई हटाउन सकिने छ । यसरी रिक्त भएको स्थानमा बाकी अवधिको लागी सोही समुहले अर्को सञ्चालकको निर्वाचन गर्न समेत सक्ने छ ।</p> <p>(१२) सञ्चालक समिति सम्बन्धी अन्य कुराहरु प्रचलित बैक तथा वित्तिय संस्था संम्बन्धी कानून तथा कम्पनि कानूनमा व्यवस्था भए अनुरूप हुनेछ ।</p>	
३८	व्यवस्था नभएको	<p>३८. समितिको निर्णयको अभिलेख : (१) समितिको बैठकमा उपस्थित सञ्चालकको नाम, छलफल भएको विषय र तत्सम्बन्धमा भएको निर्णयको विवरण (माइन्यूट) छुटैकितावमा अभिलेख राख्नु पर्नेछ र सो अभिलेखमा बैठकमा उपस्थित सम्पूर्ण सञ्चालकले दस्तखत गरेको हुने पर्नेछ ।</p> <p>तर कुनै विषयमा छलफल गर्दा कुनै सञ्चालकले निर्णयको विपरित वा त्यस्तो निर्णय हुने कुरा</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकवाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>

		<p>भन्दा फरक विचार राखेमा सोही कुरा निजले अभिलेखमा उल्लेख गरी दस्तखत गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(२) विद्युतीय सञ्चार साधन वा कम्प्युटरको प्रयोग गर्ने भए त्यस्तो विद्युतीय सञ्चार साधन, कम्प्युटरको माध्यमबाट पनि निर्णयको विवरण राख्न सकिनेछ । यसरी निर्णयको विवरण राख्ने भए निर्णयको व्यहोरा फेरबदल गर्न नपाउने पर्याप्त व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(३) कुनै शेयरधनीले सञ्चालक समितिको निर्णय कार्यालय समयभित्र निरीक्षण गर्न सक्नेछ ।</p>	
--	--	--	--

परिच्छेद - ५ हिसाबकिताब, लेखा तथा लेखापरीक्षण

साधिक दफा	संशोधित दफा	साधिकको व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
३१	३९	<p>३१. बैंकको लेखा, हिसाबकिताब र लेखापरीक्षण :</p> <p>(१) बैंकले आफ्नो हिसाब किताब, खाता, वही, श्रेस्ता, लेखाको अभिलेख यथार्थ र दुरुस्त रूपमा प्रतिविम्बित हुने गरी दोहोरो लेखा प्रणालीमा आधारित सर्वमान्य सिद्धान्त र अधिकार प्राप्त निकायले लागू गरेको लेखामान (एकाउण्टिङ स्ट्राइडर्ड) अनुरूप अद्यावधिक रूपमा राख्नु पर्नेछ र यस्तो लेखा नेपाल राष्ट्र बैंकले अन्यथा स्वीकृति दिएकोमा बाहेक आफ्नो रजिस्टर्ड (केन्द्रीय) कार्यालयमा राख्नेछ ।</p>	<p>३९. बैंकको हिसाबकिताब, लेखा तथा लेखापरीक्षण : (१) बैंकले आफ्नो हिसाब किताब, खाता, वही, श्रेस्ता, लेखाको अभिलेख यथार्थ र दुरुस्त रूपमा प्रतिविम्बित हुने गरी दोहोरो लेखा प्रणालीमा आधारित सर्वमान्य सिद्धान्त र अधिकार प्राप्त निकायले लागू गरेको लेखामान (एकाउण्टिङ स्ट्राइडर्ड) अनुरूप अद्यावधिक रूपमा राख्नु पर्नेछ र यस्तो लेखा, राष्ट्र बैंकले अन्यथा स्वीकृति दिएकोमा बाहेक आफ्नो रजिस्टर्ड (केन्द्रीय) कार्यालयमा राख्नु पर्नेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>

	<p>(२) बैंकले आफ्नो वासलात र नाफा-नोक्सान हिसाब तथा नगद प्रवाहको विवरण लगायतका अन्य वित्तीय विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकिदिएको ढाँचा र तरिका अनुरूप राखेछ ।</p> <p>(३) बैंकले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको पाँच महिनाभित्र वासलात, नाफा-नोक्सान हिसाब र नगद प्रवाह विवरण लगायतका अन्य वित्तीय विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकिदिएको ढाँचा र तरिका अनुसार तयार गरी आफ्नो हिसाब कितावको लेखापरीक्षण गराउने छ । यस्तो वित्तीय विवरणमा कम्तीमा दुई जना सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख र लेखापरीक्षकको सही भएको हुनु पर्नेछ ।</p> <p>(४) लेखापरीक्षकको नियुक्ति बैंकको साधारण सभाबाट हुनेछ । तर प्रथम साधारण सभा हुनुभन्दा अघि सञ्चालक समितिले लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्नेछ र एउटै लेखापरीक्षकलाई लगातार तीनपटक भन्दा बढी अवधिको लागि नियुक्त गर्न सकिने छैन ।</p> <p>(५) साधारण सभाले उपनियम (४) बमोजिम लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्दा नेपाल राष्ट्र बैंकले स्वीकृत गरेको लेखापरीक्षकको सूचीमा समावेश रहेका लेखापरीक्षक मध्येबाट गर्नु पर्नेछ र त्यसरी नियुक्त भएको मितिले १५ दिनभित्र निजको नाम नेपाल राष्ट्र बैंक र कम्पनी रजिष्ट्रार कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।</p> <p>(६) उपनियम (३) बमोजिमको अवधिभित्र लेखापरीक्षण गराउन नसकेमा बैंकले मनासिव कारण सहित म्याद थपको लागि नेपाल राष्ट्र बैंकमा अनुरोध</p>	<p>(२) यथावत</p> <p>(३) यथावत</p> <p>(४) यथावत</p> <p>(५) यथावत</p> <p>(६) यथावत</p>
--	--	---

		<p>गर्नु पर्नेछ र यस्तो थप अवधि बढीमा तीन महिनाको हुनेछ ।</p> <p>(७) लेखापरीक्षकले आफूले गरेको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको एक/एक प्रति बैंक र नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नु पर्नेछ । बैंकले त्यस्तो प्रतिवेदनको प्रतिलिपि वार्षिक साधारण सभाको सूचनासँग संलग्न गरी प्रत्येक शेयरधनी र कम्पनी रजिस्ट्रारको कार्यालयमा समेत प्रचलित कानून बमोजिम पठाउनु पर्नेछ ।</p> <p>(८) लेखापरीक्षण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून तथा कम्पनी कानून अनुरूप हुनेछ ।</p> <p>(९) बैंकको अद्यावधिक हिसाव किताव कुनै शेयरधनीले हेर्न चाहेमा यथाशीघ्र हेर्न दिनुपर्नेछ ।</p>	<p>(७) यथावत</p> <p>(८) यथावत</p> <p>(९) यथावत</p>	
३२	४०	<p>३२. लेखापरीक्षण समिति सम्बन्धी व्यवस्था : बैंकले कम्पनी सम्बन्धी प्रचलित कानून र नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको निर्देशनको अनुकूल हुने गरी लेखापरीक्षण समितिको व्यवस्था गर्नेछ ।</p>	<p>४०. लेखापरीक्षण समिति सम्बन्धी व्यवस्था : (१) बैंकले नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको निर्देशनको अनुकूल हुने गरी लेखापरीक्षण समितिको व्यवस्था गर्नेछ ।</p> <p>(२) समितिले प्रचलित कानूनको अधिनमा रही उपनियम (१) बमोजिम गठित समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकन सक्नेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>

परिच्छेद - ६

विविध

साविक दफा	संशोधित दफा	साविकको व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
३५	४१	<p>३५. लाभांश सम्बन्धी व्यवस्था : (१) लाभांश वितरण गर्ने निर्णय भएको पैतालिस दिनभित्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(२) उपनियम (१) बमोजिम लाभांश वितरण नगरेमा दश प्रतिशतका दरले लाभांशको व्याज समेत दिनु पर्नेछ ।</p> <p>(३) बैंकले प्रचलित कानूनको अधीनमा रही नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति बमोजिम अन्तरिम लाभांश वितरण गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(४) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुन सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कम्पनीले शेयरवापत माग गरेको रकम चुक्ता नगर्ने शेयरधनीलाई सो हदसम्म निजको लाभांश रोकका राख्न सक्नेछ ।</p>	<p>४१. लाभांश सम्बन्धी व्यवस्था : (१) यथावत</p> <p>(२) उपनियम (१) बमोजिमको अवधिभित्र लाभांश वितरण नगरेमा दश प्रतिशतका दरले लाभांशको व्याज समेत थप गरी लाभांशको रकम भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(३) ऐन तथा राष्ट्र बैंकबाट जारी निर्देशनहरूको अधीनमा रही बैंकले अन्तरिम लाभांश वितरण गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(४) यथावत</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
	४२	व्यवस्था नभएको	<p>४२. शेयरधनी, डिवेल्वरवाला, सञ्चालक र पदाधिकारीलाई दिईने तथा निजबाट प्राप्त हुने सूचना : बैंकले शेयरधनी, डिवेल्वरवाला, सञ्चालक वा पदाधिकारीलाई र शेयरधनी वा डिवेल्वरवालाहरूले बैंकका सञ्चालक वा बैंकका पदाधिकारीलाई कुनै सूचना वा जानकारी वा विद्युतीय वा अन्य कुनै माध्यमबाट दिन सक्नेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>

३८	४३	<p>३८. कम्पनी सचिव सम्बन्धी व्यवस्था : (१) प्रचलित कम्पनी कानूनले तोकेको योग्यता पुगेको नेपाली नागरिकलाई सञ्चालक समितिले बैंकको कम्पनी सचिवको पदमा नियुक्त गर्नेछ ।</p> <p>(२) उपनियम (१) बमोजिम कम्पनी सचिवको नियुक्ति गर्दा बैंकमा कार्यरत योग्यता पुगेको कर्मचारीलाई समेत कम्पनी सचिवको काम गर्ने जिम्मेवारी दिन सकिनेछ ।</p> <p>तर उल्लिखित योग्यता पुगेको बैंकमा कार्यरत कर्मचारी बाहेक कुनै पनि नेपाली नागरिकलाई कम्पनी सचिवको पदमा नियुक्त गर्दा निजको पदावधि, सेवा र शर्त सम्बन्धी व्यवस्था समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(३) कम्पनी सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार प्रचलित कम्पनी कानूनमा उल्लेख भए बमेजिम हुनेछ ।</p>	<p>४३. कम्पनी सचिव सम्बन्धी व्यवस्था : (१) कम्पनी ऐनले तोकेको योग्यता पुगेको नेपाली नागरिकलाई समितिले बैंकको कम्पनी सचिवको पदमा नियुक्त गर्नेछ ।</p> <p>(२) उपनियम (१) बमोजिम कम्पनी सचिवको नियुक्ति गर्दा बैंकमा कार्यरत योग्यता पुगेको कर्मचारीलाई समेत कम्पनी सचिवको काम गर्ने जिम्मेवारी दिन सकिनेछ ।</p> <p>तर उल्लिखित योग्यता पुगेको बैंकमा कार्यरत कर्मचारी बाहेक कुनै पनि नेपाली नागरिकलाई कम्पनी सचिवको पदमा नियुक्त गर्दा निजको पदावधि, सेवा र शर्त सम्बन्धी व्यवस्था समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(३) यथावत</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
३०	४५	<p>३०. बैंकको छापको प्रयोग : (१) बैंकको छाप कार्यकारी प्रमुखको मातहतमा रहनेछ, जसको प्रयोग बैंकको कारोबारको प्रयोजनको लागि गरिनेछ । निजले बैंकका अन्य कर्मचारीहरुलाई छापको प्रयोग गर्ने गरी जिम्मेवारी सुम्पन सक्नेछ ।</p> <p>(२) बैंकको छाप अनाधिकृत रूपमा प्रयोग गरी बैंकलाई कुनै दायित्व शृङ्जना भएमा सो छाप जिम्मा लिने व्यक्तिबाट त्यस्तो दायित्व वापत शृङ्जना हुने रकम असुल उपर गरिनेछ ।</p>	<p>४४. बैंकको छाप सम्बन्धी व्यवस्था : (१) यथावत</p> <p>(२) यथावत</p>	

	४५	व्यवस्था नभएको	<p>४५. प्रतिलिपि दस्तुर सम्बन्धी व्यवस्था : (१) बैंकको प्रबन्धपत्र, नियमावली, वार्षिक आर्थिक विवरण, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, सञ्चालकको लगत, शेयरधनीको दर्ता किताब, दर्ता प्रमाणपत्र वा बैंकको तर्फबाट कार्यालयमा पेश गरिएको कुनै लिखतको प्रतिलिपि कुनै शेयरधनी वा अर सरोकारवालाले माग गरेमा प्रति पृष्ठ रु.१०/- दस्तुर लिई प्रतिलिपि दिनु पर्नेछ ।</p> <p>(२) बैंकको साधारण सभाको काम कारबाहीको विवरणको प्रतिलिपि प्राप्त गर्न प्रति पृष्ठ रु.१०/- दस्तुर लाग्नेछ ।</p> <p>(३) बैंकको समितिको निर्णयको प्रतिलिपि समितिले तोके बमोजिम ।</p> <p>(४) शेयर प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि प्राप्त गर्ने रु.१०/- दस्तुर लाग्नेछ ।</p> <p>(५) शेयरधनी वा डिवेंचरवालाको दर्ता किताबको प्रतिलिपि प्राप्त गर्ने प्रतिपृष्ठ रु.१०/- दस्तुर लाग्नेछ ।</p> <p>(६) प्रतिलिपि प्रदान गर्दा प्रचलित कानून र नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन प्रतिकूल नहुने गरी मात्र प्रदान गरिनेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम थप गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
३४	४६	३४. बैंक गाभने कुरा : यस बैंकमा कुनै अर्को बैंकलाई वा यस बैंकलाई कुनै अर्को बैंकमा गाभन आवश्यक भएमा प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा कम्पनी सम्बन्धी कानून बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरी गाभन सकिनेछ ।	<p>४६. बैंक गाभने/गाभने व्यवस्था : (१) यस बैंक मा कुनै अर्को बैंक वा वित्तीय संस्थालाई वा यस बैंकलाई अर्को कुनै बैंक/वित्तीय संस्थामा गाभन आवश्यक भएमा बैंकको साधारण सभाले विशेष प्रस्ताव पारित गरी राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, ऐन, कम्पनी ऐन तथा अन्य प्रचलित कानून संशोधन गर्न आवश्यक</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक</p>

			<p>बमोजिम अर्को बैंक वा वित्तीय संस्थालाई गाभन वा आफू अर्को बैंक/वित्तीय संस्थामा गाभिन सक्नेछ ।</p> <p>(२) यस बैंक अर्को बैंकसँग गाभिँदा शेयरको हेरफेर, हस्तान्तरण वा बैंकको सम्पूर्ण जायजेथा विक्रीमा सहमति नजनाउने शेयरधनीको हकमा राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई कुनै विशेष व्यवस्था गर्न सकिने छ ।</p>	भएकाले ।
४०	४७	४०. बैंकको खारेजी : (१) नेपाल राष्ट्र बैंकको पूर्व स्वीकृति विना बैंक स्वेच्छाले खारेज हुन सक्ने छैन । (२) उपनियम (१) बमोजिम बैंकको स्वेच्छिक खारेजीको लागि निवेदन पर्न आएमा नेपाल राष्ट्र बैंकले आवश्यक जाँचबुझ गरी बैंकले आफ्नो ऋण तथा दायित्व पूर्ण रूपमा भुक्तानी गर्न सक्षम छ, भन्ने कुरामा नेपाल राष्ट्र बैंक विश्वस्त भएमा राष्ट्र बैंकले आवश्यक शर्त तोकी स्वेच्छिक खारेजीको अनुमति दिन सक्नेछ । (३) बैंकको खारेजी सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून, कम्पनी कानून तथा अन्य प्रचलित कानून अनुरूप हुनेछ ।	४७. बैंकको खारेजी : (१) यथावत (२) उपनियम (१) बमोजिम बैंकको स्वेच्छिक खारेजीको लागि साधारण सभाले निर्णय गरी राष्ट्र बैंकको स्वीकृतिको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ । (३) बैंकको खारेजी सम्बन्धी अन्य व्यवस्था ऐन, कम्पनी ऐन तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।
३६	४८	३६. कुनै खास व्यवसाय गर्ने कम्पनीको नियमावलीमा खुलाउनु पर्ने भनी प्रचलित कानूनमा कुनै व्यवस्था गरिएको भए त्यस्तो कुरा : (१) यो बैंक प्रचलित कम्पनी कानून अन्तर्गत कम्पनी रजिष्ट्रार कार्यालयमा पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको रूपमा संस्थापित भई प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून अन्तर्गत संचालित बैंकिङ व्यवसाय गर्ने कम्पनी हो ।	४८. कुनै खास व्यवसाय गर्ने कम्पनीको नियमावलीमा खुलाउनु पर्ने भनी प्रचलित कानूनमा कुनै व्यवस्था गरिएको भए त्यस्तो कुरा : (१) यो बैंक कम्पनी ऐन अन्तर्गत कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको रूपमा संस्थापित भई ऐन अन्तर्गत वित्तीय कारोबार गर्ने बैंक हुनेछ । (२) राष्ट्र बैंकले निर्देशन दिए बमोजिम	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।

	<p>(२) नेपाल राष्ट्र बैंकले निर्देशन दिए बमोजिम तोकिदिएको मितिभित्र तोकिएको ढाँचामा बैंकले आफ्नो वित्तीय विवरण र अन्य आवश्यक विवरणहरू नियमित रूपले नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(३) बैंकमा रहेको निक्षेप उपर सो निक्षेप राख्ने व्यक्ति बाहेक अरु कसैको हक दावी लाग्ने छैन । निक्षेप राख्ने व्यक्तिको मृत्यु भएमा निजले कसैलाई इच्छाइएको भए त्यस्तो इच्छाइएको व्यक्तिको र त्यस्तो इच्छाइएको व्यक्तिको पनि मृत्यु भएको रहेछ वा कसैलाई इच्छाइएको रहेनछ भने देहायको व्यक्ति मध्ये प्राथमिकता क्रमानुसार जुन व्यक्ति जीवित छ सोही व्यक्तिको त्यस्तो निक्षेप उपर पहिलो हक दावी लाग्नेछ:-</p> <ul style="list-style-type: none"> (क) संगोलको पति वा पत्नी, (ख) संगोलको छोरा, धर्मपुत्र वा छोरी वा धर्मपुत्री, (ग) संगोलको बाबु, आमा, छोरा पट्टीको नाति वा नातिनी, (घ) भिन्न बसेको पति वा पत्नी, छोरा, अविवाहिता छोरी, बाबु वा आमा, (ङ) संगोलको बाबुपट्टिको बाजे, बज्यै, दाजु, भाइ, अविवाहिता दिदी वा बहिनी, (च) संगोलको भतिजा, भतिजी, सौतेनी आमा, भिन्न बसेको छोरा पट्टीको नाति वा अविवाहिता नातिनी, 	<p>तोकिदिएको मितिभित्र तोकिएको ढाँचामा बैंकले आफ्नो वित्तीय विवरण र अन्य आवश्यक विवरणहरू नियमित रूपले राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नेछ ।</p> <p>(३) यथावत</p>
--	---	--

	<p>(छ) संगोलको काका, विधवा, काकी, भाउज्यू, भाइ-बुहारी वा नातिनी-बुहारी,</p> <p>(ज) भिन्न बसेको दाजु वा भाइ,</p> <p>(झ) विवाहिता दिदी, बहिनी, भिन्न बसेका बाजे, बज्यै, विधवा छोरा-बुहारी, नातिनी-बुहारी वा भतिजा ।</p> <p>तर उपरोक्त प्राथमिकताक्रममा पर्ने कोही व्यक्ति नभएको अवस्थामा त्यस्तो निक्षेप उपर हकवालाको दावी रहनेछ र हकवाला पनि नभएको अवस्थामा सो निक्षेप नेपाल सरकारको हुनेछ ।</p> <p>(४) इजाजतपत्र प्राप्त संस्थामा रहेको निक्षेप हक पुग्ने व्यक्तिको मञ्जुरीले बाहेक अन्य कुनै व्यक्तिलाई दिइने छैन ।</p> <p>(५) बैंकमा रहेको निक्षेप हक पुग्ने व्यक्तिको मञ्जुरीले बाहेक अन्य कुनै प्रकारले जफत गरिने छैन । तर बैंकमा निक्षेप राखेको रूपैया नै धितो वा जमानत राखी लेनदेन कारोबार गरेको वा प्रचलित कानून बमोजिम जफत हुने अवस्थामा त्यस्तो निक्षेप जफत गर्न यस उपनियमले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।</p> <p>(६) बैंकले दश वर्षदेखि चल्ती नभएका तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून बमोजिम हक दावी नपरेका निक्षेप खाताहरूको विवरण प्रत्येक आर्थिक वर्षको पहिलो महिनाभित्र नेपाल राष्ट्र बैंकमा पठाउनु पर्नेछ ।</p>	
	<p>(४) बैंकमा रहेको निक्षेप हक पुग्ने व्यक्तिको मञ्जुरीले बाहेक अन्य कुनै व्यक्तिलाई दिइने छैन ।</p> <p>(५) यथावत</p> <p>(६) बैंकले दश वर्षदेखि चल्ती नभएका तथा एन बमोजिम हक दावी नपरेका निक्षेप खाताहरूको विवरण प्रत्येक आर्थिक वर्षको पहिलो महिनाभित्र नेपाल राष्ट्र बैंकमा पठाउनु पर्नेछ ।</p> <p>(७) राष्ट्र बैंक एन, २०५८, वा सो अन्तर्गत बनेका नियम/विनियमहरू बमोजिम नेपाल सरकार वा राष्ट्र बैंकले दिएको कुनै आदेश वा निर्देशनको पालना गर्दा कसैलाई कुनै किसिमको हानी नोक्सानी भएमा र बैंकसँग भएको करारमा वा बैंकको अरू व्यवस्थामा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अनाधिकार प्रयोग गरेको अवस्थामा बाहेक क्षतिपूर्तिको दावी लाग्ने छैन ।</p>	

		<p>पर्नेछ ।</p> <p>(७) बैंकको कुनै पनि सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, लेखापरीक्षक तथा व्यवस्थापन तथा लेखा सम्बन्धी कार्यमा प्रत्यक्ष रूपले संलग्न व्यक्ति वा कम्पनी सचिवले आफू बैंकमा बहाल रहँदाको बखत वा त्यस्तो पदबाट अवकास प्राप्त गरेको कम्तीमा एक वर्षसम्म बैंक वा सोको सहायक कम्पनीको धितोपत्र आफ्नो वा आफ्नो परिवारको वा आफ्नो वा आफ्नो परिवारको नियन्त्रणमा रहेको, फर्म, कम्पनी वा संस्थाको नाममा खरिद विक्री गर्न गराउन, गर्न दिन, धितोबन्धक राख्न, राख्न लगाउन, दान बकस लिन, दिन वा लेनदन गर्नु हुँदैन ।</p> <p>तर नयाँ शेयर जारी गरिएको अवस्थामा यो प्रतिबन्ध लागू हुने छैन ।</p> <p>(८) नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून वा सो अन्तर्गत बनेका नियम/विनियमहरू बमोजिम नेपाल सरकार वा नेपाल राष्ट्र बैंकले दिएको कुनै आदेश वा निर्देशनको पालना गर्दा कसैलाई कुनै किसिमको हानी नोकसानी भएमा बैंकसँग भएको करारमा वा बैंकको अरू व्यवस्थामा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अनाधिकार प्रयोग गरेको अवस्थामा बाहेक क्षतिपूर्तिको दावी लाग्ने छैन ।</p> <p>(९) आफ्नो काम कारोबार सुव्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न तथा प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई बैंकले विनियम बनाउन सक्नेछ, समितिले आवश्यकता अनुसार कार्यविधि, निर्देशिका एवं नीति बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(१०) बैंकको काम कारोबार सञ्चालन गर्नको लागि संघ/संस्था, विशेषज्ञ वा अन्य कुनै दक्ष व्यक्तिबाट व्यवस्थापन सम्बन्धी सरसल्लाह लिन सक्नेछ । बैंकको सञ्चालन वा व्यवस्थापन गर्न उचित शर्तहरूको आधारमा व्यवस्थापन सम्झौता गरी जिम्मा दिन सक्नेछ तथा आवश्यकतानुसार माथि उल्लेखित सबै वा केही उद्देश्यहरूको परिपूर्ति गर्नको लागि आवश्यक सम्पूर्ण कार्यहरू गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(११) बैंकले आफ्नो कूल जोखिम सम्पत्तिको आधारमा राष्ट्र बैंकले तोकि दिएको अनुपातमा पूँजीकोष कायम गर्नेछ ।</p>
--	--	--

		<p>निर्देशिका एवं नीति बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(१०) बैंकको काम कारोबार सञ्चालन गर्नको लागि संघ, संस्था, विशेषज्ञ वा अन्य कुनै दक्ष व्यक्तिबाट व्यवस्थापन सम्बन्धी सरसल्लाह लिन सक्नेछ । बैंकको सञ्चालन वा व्यवस्थापन गर्न उचित शर्तहरूको आधारमा व्यवस्थापन सम्झौता गरी जिम्मा दिन सक्नेछ तथा आवश्यकतानुसार माथि उल्लेखित सबै वा केही उद्देश्यहरूको परिपूर्ति गर्नको लागि आवश्यक सम्पूर्ण कार्यहरू गर्न सक्नेछ ।</p> <p>(११) बैंकले आफ्नो कूल सम्पत्ति र वासलात बाहिरको कारोबारको दायित्व सम्बन्धी जोखिमलाई खाम्न सक्ने गरी नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकि दिए बमोजिमको अनुपातमा जोखिम व्यहोर्ने कोष राख्नेछ ।</p> <p>(१२) बैंकले आफ्नो कूल सम्पत्तिको कूल जोखिम सम्पत्तिको आधारमा नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकि दिएको अनुपातमा पूँजीकोष कायम गर्नेछ ।</p>	
३९	४९	<p>अन्य आवश्यक कुराहरू : (१) नेपाल राष्ट्र बैंक २०५८, बैंक तथा वित्तीय संस्था र कम्पनी सम्बन्धी प्रचलित कानूनमा परिभाषित शब्द वा शब्दावलीहरूलाई यस नियमावलीमा समेत सोही अर्थमा प्रयोग भएको मानिनेछ ।</p> <p>(२) बैंकको आर्थिक वर्ष श्रावण १ गतेदेखि अर्को वर्षको आषाढ मसान्तसम्म हुनेछ ।</p>	<p>४९. अन्य आवश्यक कुरा : (१) बैंकको आर्थिक वर्ष श्रावण १ गतेदेखि अर्को वर्षको आषाढ मसान्तसम्म हुनेछ ।</p> <p>(२) बैंकको शेयर चल सम्पत्ति मानिनेछ र ऐन, कम्पनी ऐन, धितोपत्र कारोबार सम्बन्धी कानून तथा प्रबन्धपत्र र यस नियमावलीको अधीनमा रही बैंकको शेयर धितोबन्धक राज्ञ वा सोको बिक्री गरी हक हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ ।</p>

	<p>बैंकसँग सम्बन्धित विषयको सम्बन्धमा कुनै सूचना, म्याद, बन्दसवाल आदि तामेल गर्दा कम्पनी कानून तथा विद्युतीय (इलेक्ट्रोनिक) कारोबार सम्बन्धी प्रचलित कानूनको व्यवस्था बमोजिम गर्न सकिनेछ ।</p> <p>(१०) शेयर बाँडफाँड भएको मितिले दुई महिनाभित्र प्रत्येक शेयरधनीलाई निजले लिएको शेयर वापत कुनै सञ्चालक वा बैंकको कार्यकारी प्रमुख वा कम्पनी सचिव मध्ये कुनै दुई जनाको दस्तखत र बैंकको छाप लगाई शेयर प्रमाणपत्र दिइनेछ । शेयर प्रमाणपत्र सम्बन्धी अन्य व्यवस्था कम्पनी कानूनमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।</p> <p>(११) <u>खारेजी र बचाउ :</u></p> <p>(क) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी अध्यादेश, २०६२ को दफा ३० को उपदफा (२) बमोजिम बैंकको नियमावली संशोधन गरी ईजाजतपत्र प्राप्त गर्नु भन्दा अगावै वाणिज्य बैंक ऐन २०३१ को दफा ५१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बनाई लागु रहेको नेपाल बैंक लिमिटेड नियमावली, २०३२ खारेज गरिएको छ ।</p> <p>(ख) खण्ड (क) अन्तर्गत खारेज गरिएको नियमावली बमोजिम भए गरेका काम कारबाही यसै</p>	<p>(१०) यथावत</p> <p>(११) यथावत</p>
--	---	---

		नियमावली बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।		
४२	५०	<p>४२. नियमावलीमा संशोधन भएमा लागू हुने अवस्था :</p> <p>(१) बैंकले यस नियमावलीमा कुनै संशोधन गर्नु पर्ने भएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनी कानूनको व्यवस्थाको अधीनमा रही गरिनेछ र सो संशोधन कम्पनी रजिस्ट्रार कार्यालयमा अभिलेख भएपछि मात्र नियमावली संशोधन भएको मानिनेछ ।</p> <p>(२) नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून, कम्पनी तथा धितोपत्र कारोबार सम्बन्धी प्रचलित कानून संशोधन भएको खण्डमा यो नियमावली पनि सोही बमोजिम संशोधन भएको मानिनेछ र यस नियमावलीमा समेत सोही अनुरूप संशोधन गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>५०. नियमावली संशोधन भएमा लागू हुने अवस्था : (१) बैंकले यस नियमावलीमा कुनै संशोधन गर्नु पर्ने भएमा ऐन र कम्पनी ऐनको व्यवस्थाको अधीनमा रही साधारण सभामा विशेष प्रस्ताव परित गरी राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई कम्पनी रजिस्ट्रार कार्यालयमा अभिलेख भएपछि मात्र नियमावलीमा संशोधन भएको मानिनेछ ।</p> <p>(२) राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, ऐन, कम्पनी ऐन तथा धितोपत्र कारोबार सम्बन्धी प्रचलित कानून संशोधन भएको खण्डमा यो नियमावली पनि सोही बमोजिम संशोधन भएको मानिनेछ र यस नियमावलीमा समेत सोही अनुरूप संशोधन गरिनेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
४१	५१	<p>४१. नियमावली बाफिएको हदसम्म निष्कृय हुने : यस नियमावलीमा उल्लेख भएका कुराहरू नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून, कम्पनी कानून, धितोपत्र कारोबार सम्बन्धी प्रचलित कानून तथा अन्य प्रचलित नेपाल कानूनसँग बाफिएमा बाफिएको हदसम्म स्वतः निष्कृय हुनेछ र यस नियमावलीमा उल्लेख नभएका कुराहरूको हकमा सोही कानून वा ऐनहरूमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।</p>	<p>५१. नियमावली बाफिएको हदसम्म अमान्य हुने : यस नियमावलीमा उल्लेख भएका कुराहरू राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, ऐन, कम्पनी ऐन, धितोपत्र कारोबार सम्बन्धी प्रचलित कानूनसँग बाफिएमा बाफिएको हदसम्म स्वतः निष्कृय हुनेछ र यस नियमावलीमा उल्लेख नभएका कुराहरूको हकमा सोही कानून वा ऐनहरूमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।</p>	<p>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित नमूना नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले ।</p>
४३	५३	<p>४३. संस्थापकहरूले तत्काल लिन कबुल गरेको शेयर संख्या :</p> <p>(१) हामी नेपाल बैंक लिमिटेड नामक कम्पनीका</p>	<p>५२. संस्थापकले तत्काल लिन कबुल गरेको शेयर संख्या र उद्घोषण :</p>	

संस्थापकहरूले देहाय बमोजिमको संख्यामा शेयर लिन कबुल गरी देहायका साक्षीको रोहबरमा यस नियमावलीमा सहीछाप गरेका छौं ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनी साविक नेपाल बैंक कानून १९९४ अन्तरगत स्थापना भई पुनः साविकमा बाणिज्य बैंक ऐन २०३१ अन्तरगत बैंकको शेयर स्वामित्व सम्बन्धी अभिलेखमा उल्लेखित शेयरधनीहरूलाई नै बैंकको संस्थापक तथा अन्य शेयरधनी मानी सोही बमोजिम स्वामित्व कायम रहेको मानिने छ ।

यथावत

संस्थापकको नाम, ठेगाना र सहीछाप	बाबुको नाम	बाजेको नाम	लिनकबुल गरेको संख्या	साक्षीको नाम, थर, ठेगाना र सहीछाप
द. १. नाम: नेपाल सरकार	-	-	५,७५,४२,३८३ साधारण शेयर ५१ प्रतिशत	
द. २. सर्वसाधारण शेयरधनी	-	-	५,५२,८५,८९९ साधारण शेयर ४९ प्रतिशत	
जम्मा			११,२८,२८,२०२ साधारण शेयर	